

Hyvinvointialueen perustamisvaiheen väliaikaista valmistelutoimielintä ennakoivan asiantuntijaryhmän asettaminen

Yleistä Satasoten valmistelusta

Satasoten Ohjausryhmä päätti 11.3.2021, että Satakuntaliiton koordinoimana käydään neuvottelut Satakunnan sote-järjestämisvastuullisten kanssa eduskunnan käsittelyssä olevan hyvinvointialueiden perustamista koskevan voimaantulon mukaisen väliaikaisen valmistelutoimielimen toiminnan käynnistämiseksi ottaen huomioon pääsopijajärjestöjen mahdollisuuden osallistua valmisteluun ja kokoonpanosta siten, että väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) käynnistyminen on mahdollista heti, kun lainsäädäntö mahdollisesti hyväksytään 1.7.2021.

Lisäksi ohjausryhmä päätti, että Satakunnassa VATE:n toimintaa ohjataan poliittisesti. Vapaaehtoisen valmistelun ajan poliittinen ohjaus toteutetaan Satasoten nykyisen johtoryhmän ja ohjausryhmän toimesta, johon kuuluvat myös pääsopijajärjestöjen edustajat.

Satasoten hankesuunnitelman mukainen vapaaehtoinen valmistelutyö tähtää siihen, että jos hallituksen tavoitteiden mukaisesti uusi sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö (sote-lait) hyväksytään 1.7. 2021 lukien, väliaikaishallinto eli väliaikainen valmistelutoimielin (VATE) pääsee mahdollisimman sujuvasti aloittamaan työnsä. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtäminen 1.1.2023 hyvinvointialueille edellyttää aktiivista toimintaa heti lakien voimaantulon jälkeen, jotta palvelutuotanto kyetään turvaamaan heti vuoden 2023 alusta.

Yleistä Väliaikaisesta valmistelutoimielimestä (VATE)

Satakunnan tulevan Hyvinvointialueen kuntien, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollonyhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirin ja alueen pelastustoimen on sovittava välittömästi sote-lakien voimaan tultua väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja siitä, mikä viranomainen asettaa valmistelutoimielimet. Sote-lakeihin kuuluvan voimaantulolain (8 § 2. mom.) mukaan väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenet on valittava osapuolten viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. Valmistelutoimielimen asettamisesta on ilmoitettava valtiovarainministeriölle.

Mikäli osapuolet eivät ole päässeet sopimukseen väliaikaisen valmistelutoimen (VATE) asettamisesta kahden (2) kuukauden kuluessa sote-lakien voimaantulosta, valtioneuvosto asettaa valmistelutoimielimen. Valtioneuvoston asettamassa valmistelutoimielimessä jäsenet ovat voimaantulolain (8 § 3. mom.) mukaan seuraavasti alueen suurimman sairaanhoitopiirin vastatessa valmistelutoimielimen hallinnollisesta tuesta:

- alueen kunnat, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueet yhteensä seitsemän jäsentä

- sairaanhoitopiiri yhteensä kaksi jäsentä
- erityishuoltopiiri yksi jäsen
- alueen pelastustoimi yksi jäsen
- sekä jokaiselle varajäsen

Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävät ja toimivalta säädetään sote-lakien voimaantulolakiesityksessä (10 §). Ne liittyvät muun muassa seuraaviin tehtäviin:

- hyvinvointialueille siirtyvää henkilöstöä koskeva valmistelu aluevaltuustolle eli laatia ehdotukset henkilöstön siirtosuunnitelmaksi ja -sopimuksiksi
- hyvinvointialueelle siirtyvän irtaimen ja kiinteän omaisuuden selvittäminen
- hyvinvointialueelle siirtyvien sopimusten ja näitä koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien selvittäminen
- hyvinvointialueelle siirtyvien hallinto- ja palvelutehtävien hoitamista tukevien tieto- ja viestintäteknisten järjestelmien ja ratkaisujen selvittäminen
- hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon järjestäminen
- päättää hyvinvointialueen vuosien 2021 ja 2022 talousarviosta
- osallistua ensimmäisten aluevaalien järjestämiseen
- valmistella muut hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen välittömästi liittyvät asiat

Asiantuntijaryhmän asettaminen VATE:n toiminnan käynnistämisen edistämiseksi

Satakunnan alueella on perusteltua koota asiantuntijaryhmä, joka aloittaa vapaaehtoisen valmistelutyön mahdollisimman nopeasti ennen uuden sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mahdollista voimaan astumista 1.7.2021 ja vapaaehtoisen valmistelutoimielimen (VATE) asettamista. Vapaaehtoisen valmistelutyön asiantuntijaryhmän asettamisessa ei ole kysymys ennakoivasta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen toimeenpanosta, vaan valmistautumisesta mahdollisimman ripeään valmistelun käynnistämiseen lakien voimaantulon (mahdollisesti 1.7.2021) jälkeen.

Vapaaehtoisen valmistelutyön asiantuntijaryhmän kokoonpanon lähtökohtana voidaan pitää Voimaantulolakiesityksen (8 § 2. mom.) mukaisia perusteita, joiden mukaan vapaaehtoisen valmistelutyön asiantuntijaryhmän jäsenet on valittava osapuolten viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. Vapaaehtoisen valmistelutyön asiantuntijaryhmän neuvotteluisännöys ja puheenjohtajuus voidaan asettaa halutulla tavalla.

Asiantuntijaryhmän edustajien määrä kannattaa pyrkiä pitämään kohtuullisena, kuitenkin niin, että väliaikaiseen valmistelutyön asiantuntijaryhmän toimielimeen sovelletaan naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ää julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta.

Esitys vapaaehtoisen valmistelutyön asiantuntijaryhmän asettamisesta ja kokoonpanosta

- 1) Satakunnan vapaaehtoisen valmistelutyön asiantuntijaryhmän toimintaa ohjataan poliittisesti Satasoten ohjaus- ja johtoryhmän toimesta
- 2) Satakunnan sote-järjestämisvastuulliset kunnat ja sote-kuntayhtymät asettavat vapaaehtoisen asiantuntijaryhmän
- 3) Jäsenten määrä: puheenjohtaja +16 jäsentä ja heille kullekin henkilökohtainen varajäsen
- 4) Asettamisessa noudatetaan naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ää julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanoa koskevia määräyksiä
- 5) Myös varajäsenille läsnäolo- ja puheoikeus asiantuntijaryhmän kaikkiin kokouksiin
- 6) Sisällöllisen osaamisen osalta asiantuntijaryhmässä pitää olla erityisosaamista
 - a) sote -asiat
 - b) pelastustoimen asiat
 - c) henkilöstöasiat
 - d) kiinteistöasiat
 - e) sopimusasiat
 - f) talousasiat
 - g) tietotekniikka-asiat
 - h) viestintäasiat
 - i) hallintoasiat
- 7) Jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten asettaminen tapahtuu seuraavasti:
 - a) Satakunnan sairaanhoitopiiri
 - 3 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet
 - osaamisalueilta: henkilöstöasiat, sopimukset ja sote
 - b) Satakunnan Pelastustoimi
 - 1 jäsen ja hänelle henkilökohtainen varajäsen
 - osaamisalueena pelastustoimi
 - c) Porin perusturva (Porin kaupunki, Ulvilan kaupunki, Merikarvian kunta)
 - 3 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet
 - osaamisalueina: kiinteistöasiat, tietotekniikka ja sote
 - d) Keski-Satakunnan sosiaali- ja terveydenhoidon kuntayhtymä (Eurajoen kunta, Harjavallan kaupunki, Kokemäen kaupunki, Nakkilan kunta)
 - 2 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet
 - osaamisalueina: talousasiat ja sote
 - e) Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymä (Jämijärven kunta, Kankaanpään kaupunki, Karvian kunta, Pomarkun kunta, Siikaisten kunta)
 - 2 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet
 - osaamisalueina: hallintoasiat ja sote
 - f) Rauman kaupunki
 - 2 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet

- osaamisalueina: viestintä ja sote
- g) Euran kunta
- 1 jäsen ja hänelle henkilökohtainen varajäsen
 - osaamisalueena: henkilöstöhallinto + sote
- h) Huittisten kaupunki
- 1 jäsen ja hänelle henkilökohtainen varajäsen
 - osaamisalueena: taloushallinto + sote
- i) Säskylän kunta
- 1 jäsen ja hänelle henkilökohtainen varajäsen
 - osaamisalueena kiinteistöasiat + sote
- 8) Asiantuntijaryhmän toimintaa fasilitoi Satakuntaliitto ja asiantuntijaryhmän puheenjohtajaksi valitaan Satakuntaliiton edustaja
- 9) Porin perusturvan edustajista yksi valitaan asiantuntijaryhmän ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi ja Satakunnan sairaanhoitopiirin edustajista yksi valitaan asiantuntijaryhmän toiseksi varapuheenjohtajaksi
- 10) Asiantuntijaryhmän valmistelijoina toimivat Satasoten hankejohtajat ja Satasoten hankkeissa työskentelevät henkilöt